

Toekomst-re-visie

Aanleiding

Tijdens de buitengewone Algemene Leden Vergadering (ALV) op 7 november 2015 heeft het bestuur aangekondigd de Toekomstvisie 2012-2020 "Malen op de wind van morgen" tegen het licht te houden. De visie is namelijk halverwege haar levensduur.

Het actualiseren wil het bestuur niet alleen doen en vraagt daarbij inbreng van de afdelingen tijdens de bezoeken aan de afdelingsbesturen en op de ALV 2 april a.s.

Ontwikkeling van het molenaarsbestand.

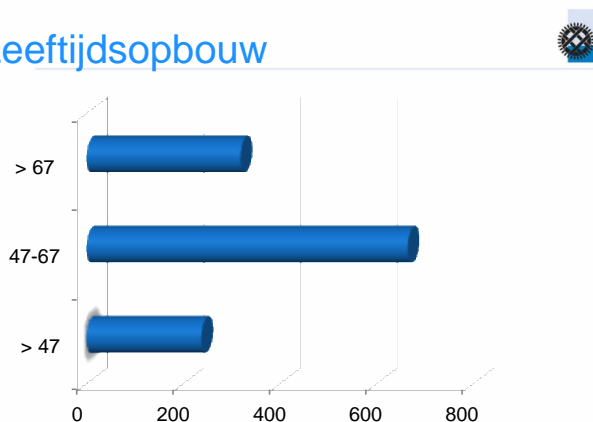
Bij het opstellen van de toekomstvisie werd ervoor gewaarschuwd dat er in 2020 niet meer voldoende molenaars zouden zijn. Het lijkt erop dat deze voorspelling niet uit gaat komen. Sindsdien is namelijk het aantal molenaars met 9 % gestegen.

Verwacht wordt nu, dat de komende 10 jaar zo'n 800 molenaars ermee gaan stoppen. Dat betekent dat er gemiddeld elk jaar 80 nieuwe molenaars bij moeten komen. Dat is gelukkig de laatste jaren gelukt. De wervingsfolder die in 2013 is uitgebracht heeft bijgedragen aan een toename van het aantal aanmeldingen en van het aantal nieuwe molenaars. Het aantal mensen dat geïnteresseerd is in het ambacht is groot. Eventuele lokale molenaarstekorten zullen door lokale werving moeten kunnen worden opgelost.

Leeftijdsopbouw

De leeftijdsopbouw is "nu" niet veel anders dan "toen". De gemiddelde leeftijd van de molenaars is inmiddels 59 jaar en de gemiddelde leeftijd van nieuwe molenaars ligt daar ongeveer 5 jaar onder. Omdat het Gilde al zeker 20 jaar nauwelijks jongeren trekt, dunt de groep molenaars met meer dan 20 jaar ervaring steeds verder uit. Het aantal jaren dat men molenaar blijft ligt nu nog boven de 15, maar zal gaan dalen naar 10, vooral vanwege de hoge instroomleeftijd.

Leeftijdsopbouw

Dat betekent dat de gemiddelde molenaar steeds minder ervaring heeft. Dat betekent ook, dat de jaarlijks instroom in de toekomst omhoog moet. Om een bestand van 1200 molenaars met een gemiddelde verblijfsduur van 10 jaar stabiel te houden zijn elk jaar 120 nieuwe molenaars nodig.

Dat kunnen we met het huidige instructeursbestand niet aan. Het instructeursbestand vergrijsst bovendien in een snel tempo. De helft van hen is ouder dan 67 jaar. Er zijn onvoldoende jonge(re) molenaars met veel ervaring om alle gaten die hier gaan vallen op te vullen. Waar het Gilde nu soms nog denkt opleiders te kunnen balloteren, zal zij toekomstige opleiders moeten werven.

Die toekomst zal dus zijn dat minder ervaren molenaars andere molenaars gaan opleiden, die ook weer minder ervaring zullen opdoen. Het belang van een gedegen brede opleiding blijft daarom onverminderd groot.

De opleiding

Zowel “toen” als “nu” komen er regelmatig stemmen uit het molenveld, dat de opleiding te zwaar is en eenvoudiger en toegankelijker moet worden. Dat gaat het Gilde niet doen. De molenaar moet aan hoge vakbekwaamheidseisen voldoen. Daarom komt er heel wat kijken bij de opleiding tot molenaar. Soms wordt dat onderschat, waardoor mensen blijven steken in de opleiding. Dat is jammer, maar het is geen reden om de drempel voor de opleiding te verlagen of om de opleiding te vereenvoudigen. De Basisopleiding wordt wel onderhanden genomen; een enkel hoofdstuk wordt herschreven en er worden onderdelen waar mensen vaak over struikelen verbeterd.

Een verplichte algemene opleiding voor instructeurs, waar “toen” over werd gesproken komt er niet. In plaats daarvan worden scholingsinitiatieven van afdelingen op het gebied van weer, techniek en didactiek ondersteund, die ingaan op specifieke behoeften. Het Gilde betaalt voor zinvolle cursussen.

Het gebruik van de Lesbrieven wordt ook niet verplicht. Ze bieden wel structuur in de opleiding voor hen die daaraan behoefte hebben.

Moet het Gilde opgaan in een molenkoepel ?

“Toen” werd geschreven dat het Gilde op moest gaan in een “molenkoepel”. Met behoud van zelfstandigheid, dat dan wel. En daar wringt het. Er zijn honderden stichtingen die zich bezig houden met molenbehoud. Er is maar één Gilde. Het Gilde moet zorgen dat het geluid van de molenaars gehoord wordt. Dat kan het best in zelfstandigheid. Samenwerking met vele partijen: ja. Opgaan in een molenkoepel: nee.

Moet er een betaald verenigingsbureau komen ?

“Toen” werd geschreven dat het bestuur zich niet wenste bezig te houden met uitvoerende taken en dat die door een betaald bureau zouden moeten worden gebeuren. Daar zien we nu van af. De kracht van het Gilde is, dat het een club van, voor en door vrijwillig molenaars is. Een verenigingsbureau, dat mede gericht is op haar eigen voortbestaan, doet daaraan af. De kosten zijn ook (te) hoog.

Veiligheid

“Veiligheid wordt steeds belangrijker” heette het in de Toekomstvisie. Alsof veiligheid in het verleden minder belangrijk was en in de toekomst belangrijker zal zijn. Molens zijn niet veilig. Mensen die een molen betreden begeven zich bewust in gevaar. Zij moeten zich van deze gevaren bewust zijn en er naar handelen. Veiligheid is een gezamenlijk belang van alle bij de molens betrokkenen. Een ieder heeft daarin z'n eigen verantwoordelijkheid. Het Gilde wil, vanuit haar verantwoordelijkheid, concrete handvatten voor veiligheid bieden.

Kopcursussen

Het Gilde verzorgt de basisopleiding. Kopcursussen voor houtzagers en olieslagers, waarover “toen” werd gesproken zijn (nog) niet van de grond gekomen. Voor korenmolenaars is er de cursus van het AKG. Er is ruimte voor molenfunctie-gerichte afdelingen binnen het Gilde.

Financiën

“Toen” werd voorspeld dat er minder nadruk op het malen met molens zou komen en minder geld voor onderhoud. Die voorspellingen zijn uitgekomen ;

- Voor de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed is malen als “bedrijfstuk” geen doel meer,
- Provinciale draaipremies zijn afgebouwd of zelfs verdwenen,
- Subsidiepercentages voor onderhoud zijn verlaagd,
- Molenorganisaties hebben minder geld.

Dit betekent helaas dat er molens stil zullen vallen. Stilstand is achteruitgang en de belevingswaarde van een stilstaande molen haalt het niet bij die van een draaiende molen. De hoop, dat molenorganisaties door commerciële activiteiten en fondsenwerving de gaten die (gaan) vallen in hun begrotingen kunnen opvangen zou wel eens ijdel kunnen zijn. Wij zien daarin geen rol voor het Gilde.

De rol van het Gilde van Vrijwillige Molenaars

Het Gilde wil dat molens malen, met inachtneming van hun monumentale waarde, en dat het ambacht wordt doorgegeven. Daartoe leiden we al sinds 1972 molenaars op. Dat is een cruciale rol in de molenwereld. Op die rol willen wij ons ook in de toekomst bij uitsluiting richten.

Het Gilde bestuur